

նամ զաղէթատա պէր վեճհի արթի
օգուճմուշ տուր .
«Թէորժի էեալէթինտէ Մարիէթա
եազըննտա պիր բամուգ պաղլէ-
սինտէ չալընա պիր խալի արապլար ,
թա քէնտի պաղարը իւզէրինտէ
օրուպ , դաեթ սիրաթլէ աշաղը
էնմէքտէ պուրունան զարեպ պիր
մատտէ կէօրմէթլէ , ֆէվզէլատէ
թէլաշա տիւշիւշէր տիր : Լաքին
պուրունա , աշաղը էնէն մատտէնին
պիր պալօն օլտուղունու , վէ իշինտէն
ըզան քիմէնին , տիւլանէ կիպի
պաղարըպ չաղըրտըղըն , վէ աճիպ
կէօրմէթլէրտէ պուրունտուղունու
կէօրմէթլէրտէ , թէաճհիւպլէրի
վէ թէլաշալը տէհէթէ խաշվիւ օ-
լարապ , պիրէր թարաֆա գաշմաեա
պաղարմըլար . հէլէ պաղըլար , պա-
լունտան էնէն քիմէնին , կէօքտէն
էնմիշ վէ քէնտիւթինտէ տէհէթ պաղաշ
պիր խապէր կէթիթմիշ պիր մուխպիր
զան իլէ , ֆիղան ու ֆէնտալէրէ
հիվալարտաքի օրմանարա ֆիրար
թիթմիշէր տիր : Նիհաեթէ պաղլէնին
սահիպի Մ . Լիման կէլէրէք , պա-
լունտան էնէն կիթմիշ , լաքին
հաղքէթէն տիւլանէ զանն օլունան
պուր առէմ , աշիքար պիր սեօզ
սէօլէնէնմիշ , վէ Մ . Լիմանն խա-
նէսին կէօթիւրիւթիւշ տիր : Իսմի
վէ միլիէթի մալիւմ օլմաեան իշպու
« Կէօքտէն էնմէ » առէմի կէօրմէք
աղլէ , հէր թարաֆտան աղլմ տ-
ղլմ սէլիթիւթի կէլմէքտէ իմիշ .
Պու պապտէ հիւքիւթի մահէլ-
լիէնէն թաղըղաթա պաղլանմը
տըր :

ԱՅԱՍԵՐԻ ԻՇԽԻԼԻՐ

Գօլտուգ աեաղըպ պիր առէմ վար
տըր քի , իսմի Էլօրօքատա կէզտիւ-
րիլիպ , ումուճուէն էնգարը թէմաշա-
սնա վաղ օլունմադտա տըր : Պու
առէմին իթտիլի պիր չօգ չէլէրէ
ինանմաղ իշին կէօզ իլէ կէօրմէք
լաղլմ տըր : Մէրգուճ , պաճաղարը
վէ գօլարը օլմաեարապ տօղմուշ իսէ
տէ , պու ճիւթիլէ կէպէրապէր եաղը
եաղապիր , մազաա իլէ քեաղըտ

քէսէպիր , չաթալ վէ գաղըղա
թաամ իտէպիր , քէնտի սաաթընը
ճէպլինտէն չըգարըպ աշարաք , երնէ
կէրի եէրինէ գօեապիր , իննէն
իւրիւք կէլիւթիւր , վէ թապաննա իլէ
աթէշ իտէպիր , Պու առէմին իսմի
Նիգօլա Վաթիլիկի Գօպէլգօթ օլուպ ,
1854 տէ վալիտէնիլին օն տէօր-
տիւնճիւ չօճուղու օլմաղ իւզէր , Սի-
պէրիանն թրօղք չէհրինտէ թէ-
վէլիւտ իթմիշ տիր : Մէրգուճուէն
ճիւթի պիրաաթէր վէ հէսիթիւթիւթին
գօլարը վէ աեաղարը եէրինտէ
պուրունմիշ տուր : 1876 տա մէր-
գուճ , Ալիթիւթիւր պիր գաաթըն իլէ
թէգէվիւթ իլլէնիւպ , պու գաղըրտան
պէշ չօճուղու օլմուշ տուր քի ,
պուրունարըն ճիւթիւթի քէմալէ էրմիշէր
տիր :

Գօպէլգօթուէն պաճաղարընն եէ-
րինտէ պաճաղարա պէնդէր էթ օ-
լուպ , պիր պուտ տիլէրինտէն ալթը
բարմաղ ուզուէն տուր : Պաղաթ սաղ
գօլունուէն եէրինտէ առէթա մախ-
լութի պիր քէօմէ վէ սօղ գօլունուէն
եէրինտէ գօղ քէմիլին իշար իտէն
եուվարապ պիր քէմիլի վար տըր :
Իշթէ պու եուվարապ էլլէր վէ ա-
լէրին գալիթիւթիւթի աղալարըլա էլ-
լէնէն իշին օլուն օլմաեապ գօլալ
պիր չէլ տէլիլ իսէ տէ , պու Բու-
սիալը քեաթիւթին հէր քէսին նաղա-
րը տիգգաթընը ճէլալ իլլէմէքտէ տիր :
Մասանն էնիւթիւթի օլունուր , վէ
գօլու իլէ եանաղը արաաթնա պիր
գալէմ եէրիշտիւթիւթի սօնրա ,
թիւճաթա մախուտա ալէա վէ թէմիզ
եաղը եաղար : Այնի եօլ իլէ սալիւր
պիր չօգ չէլէր ինրա իտէր քի ,
պուրունարըն իշինտէ սուրէթի զաշի-
րէտէ էն միւշէրիւթ թաամ իթմէսի
տիր : Իշնէնէ իւրիւք կէլիւթիւթին
ուսուլի , իշնէնի աղընա ալըպ աճը
քէնտի ճաղէթիւթի սաղաթըղտան
սօնրա , իւրիւթի աղընա ալըպ աճը
իննէն կէօղիւթիւթին կէլիւթիւթի տիր :
Օլտուգաա էլի իսմի չըգար , վէ
եաղըն նէ վէճիւթ եաղար իսէ , քէ-

սիմի տէ աշի սուրէթիւթի չըգար : Ին
զարիւք չէլ , աճըն պիր թապաննա
տօլտուրուպ , եանմադտա օլան պիր
մուճու նիշան ալթըղտան սօնրա , ք-
չըղը վուրուպ սէօնտիւթիւթի տիր :
Մէրգուճ , հաթթա ճամպաղըղա
մախուտ օլունուրըն ինրաաթնա գալ-
գըլըր իսէ տէ , պուրունար սաաթնէ
պիր սանտալիւթիւթի տիլէրինտէ սըլ-
րամադտան իպարէթ օլունուրըն
տան , քէք աճալիպ տէլիլ տիրէր :
Այնի վէրտէ , կէլիւթիւթի պիր իս-
աամ պուրունուպ , Բուպէնին աաթը
աճիպէնիլին սուրէթիւթիւթի ալթը իսէ
տէ , պու Բուսաթն էլլէրի պուրուն-
մաթը տըր : Այնի ճիւթի իլլէ աեաղընն
բարմաղարը իլէ ինրա իտիլիւթի տիր :
Մէրգուճ օլտուրէնէն ալէա սուրէթիւթի
թաալիլ իլլէմիշ տիր քի , մէրգուճուէն
քէսիլիւթի չէհրինտէ պուրունան սալիւր
հէր քէսաթն էլլէրիւթի զիւտաթէ
մէլիւթիւթի սէնաաթ քեաթանէլիւթիւթի-
տէն տօլաեթ , տաճա եւիւթէք ֆիւ-
եաթիլէ սաթըլմիշ տըր : Վաաթըն-
ալըլա միւսաթիւթի իլլէթիւթի աեա-
ղընա սիւեաճ պիր չօրապ կիլմէք-
տէ օլուպ , աեաղ բարմաղարը իլլէ
տիլիւթի տիլէն գաղըրտըն պիր չօգ
միւսալարը մէլիւթիւթի օլունուր կիպի ,
գօլունու պիր սաաթնէնն քէք զա-
րիւպ միւսալը վար տըր : Մէրգուճ
սաաթնէն սաաթիւթը սէօքիւպ , էն-
գաաթըն աեաղընն բարմաղարըլա
թէմիլիլ իտի : Լօնտա սօգաղա-
րընտա կէլիւթի սէնէն գաղըրտա , ա-
ռէմին պիրիսի գալապաղըղաթ թա-
րաֆարտա եէրիշմիշ տիր քի , քէն-
տի աեաղ բարմաղարը իլլէ էօրմէք
վէ եաղը եաղմաթ աաթի պիր հիւնէր
տիր , վէ պուրուն հէր քէն պիր աղ
թէնիւթիլ իլլէ ինրա իտիլիւթի :
Վէ լաքին սաղաթ վէ ալիլ պիր
քիմէն թարաֆրտան ինրա օլունան
իլլին ֆէվզէլատէ միւսալարընտան
պիրի գաաթիլ տօգուրուճու ճօն
Գաթըրընն քի օլուպ , ճօն Գաթըրը ,
պիր աղաճտան տիւշիւթ պօրնու գը-
րըլմիշ իսէ տէ , պու ճիւթիլէ իլլէ պէ-
րապէր սաղ գաղապ , եաղա քէմի-

եիւտէն աշաղը թարաֆըր քէօթիւթիւթ
օլմուշ տուր :
Մէրգուճուէն վիճուտունտա եա-
լէ վէ աեաղարընտա հիսիւթիւթի
ղալալ օլմուշ իտիլիւթիւթին , պիր կէօ-
նա խապէրի օլմաեարապ , չիմտիւթ-
լէնիպ գէտէլէնէն պիր իմիշ : Օն պէշ
սէնէ եաթաղտա գաղըպ , պու միւտ-
տէթիւթ իպիլիտա օլունուրա վա-
գըթ կէլիւթիլի կիպի , սօնրալարը
ֆըրաաթըն տուտաղարը արաաթնա
թիւթարապ քէսիլիւթի չըգաղալա իշ-
թիւթի իլլէմիշ տիր : Մէրգուճուէն
նիւթիւթի քէնտի եաթաղընն թա-
վաթնտան չէրիտէրէն աաթըլմիշ օլուպ ,
պիր վազըթ սօնրա քէնտինն նէգա-
րէթի թաճիւթնտա տօլարընտան
պիրինէ պիր մասա եաթաղըրալ , քէսիլ-
մախուտ օլան քեաղըրտըն թօրու-
լար վաաթիւթիւթի աճըն իւզէրինտէ
գօլունուր իտի : Պու մասա սաղ
մուճու եաննտա եիւզիւթիւթին ալթը
բարմաղ ուզաթտա տուրմադտա ի-
տի : Բէսիլի չըգաղը գալէլ աղըր-
նա գօնուլմիշ օլուպ , տուտաղարը
իլլէ իտարէ օլունուր իտի , իշին պա-
գի գալան գըսմը պիր քէօլ տիւթ-
քեաթնտա սաթըն ալթնապիլիւթ ու-
ճուզ վէ դաեթի իննէն տէվէ թիւթիւթ
ֆըրալարը իլլէ ինրա օլունուր իտի :
Պիր չօգ սէնէ քէմալը սաաղալա
չալըրտաղտան սօնրա քէմալը սըհ-
հէթիլէ էն ալէա նաղալարըն խաթ-
թը խաթթընա սուրէթիւթի չէքէպի-

լիւ իտի : Պու նիւթիւթիւթին չօղա-
րը , Ալթըրաթա կէօթիւթիւթիւթիւպ ,
եիւթէք ֆիւթաթլէ սաթըլմիշ տըր :
Պիր տէֆա չըգալան խաթթըն թէր-
քին օլունամաեաղալ , վէ մէրգու-
մուն քէնտի էսէրինէ օլլիւպ պիլէ-
մէնէնէնիւթի նաղարը իթիպարա ալ-
տըրմիշ հալտէ , միւշթէհի օլունուր
թէմալըրը աճալիպ տիր : Այնն էն
մէշհուր էսէրի , Ալթըր Տուրընն
նիւթիւթիւթին կէօթ « Պիլիւթի Մարիւթ »
իլլէ չօճուղու : քէսիլին տուրէթի
իտի քի , առէն հէր պիր խաթթ ,
հիւթիլ , սըղլէթ վէ գաղաթըր ճի-
հէթիլէ ֆօթօլարաֆա չըգաղըրմիշ
կիպի թաամ վէ հաղքի վէ քէք
կիպի նաղըր օլուպ , ալէ խուտու
իղարտա հիւթ չէլ զալա իթմիշ
իտի : Սէրթ մասէն իւզէրինտէ պու
կիպի խաթթիւթ չըգաղա գօլալ տէ-
լիլ իսէ տէ , տուտաղար արաաթն-
տա թիւթիւթիւթի պիր ֆըրալա իլլէ եա-
նընտաքի քիւլիւթ պիր մասա իւզէ-
րինէ գօնուլմիշ պիր քեաղըրտա
քէմալ չըգաղա միւտալէմէթիլ իտարէ
օլունուրու հալտէ , ինսան մաքի-
նաթը նէլէրէ միւսալիւթ իտուկի
հաղքընտա պիլի հալթիւթիւթիւթի
գըր , իւլթիլէ նէթիւթի աղլիւթէ
չու տուր քի , քեաթիւթի գաղաթիւթ
լէրի պէր քէմալ օլունար , թէսա-
տիւթ իտէնէլիւթի քիւլիւթ վէ եա-
խօտ պէօլիւթ մէլիւթիւթի ֆիւթիւթ
կէթիւթիւթի տիրէր :

(Անտաթն)

ՃԱՆՖԵՍԱԿԱՆ ԱԿԵՏԻՍ ՊԵՅԼԵՐԵԱՆ

ՍԹԱՆՊՈԼՏԱ ՉՈՐԾՈՒՒՄԷ ՊԵՅԼԵՐԵԱՆ ՍՏԱՆԴԱՐԻ 7

Իշպու մաղաղատա սիւեաճ վէ իննիլի ֆիւթանլըպ , հիւթէլ իլլին
իւթէլի գուճալարըն էն իլլէ կիւզէլ ճիւթիւթի , կըս , ֆալ
ֆրանտէ , ալթիւթ մէրվէլիւթի , սաթէն իսն , իննիլի ալթալ , մախ-
թիւթի իշիւթի գաաթիլ , կաթիլի չըգաղալու գաաթիլ , գաթիլի
ֆիւթանլըպ , վէ իւթէլի կընտալի գաաթիլի պուրունտաղաթնտան ,
միւսաղաթ իտէնէն քեաթիւթի իւթիւթիւթի իւթիւթիւթի , վէ կէրէք ֆիւթալ
լարըն էնվիւթիւթիլինէ խօշուտ օլունուրա պէեան օլունուր :

Միւսթէնիլի , իւրմէթիւթիւթի իննէն իսթիւթիւթի
իթի : Սաթն սիւթիւթի տէլիւթիւթի , իլլէ աղալարը եաթըպ , սաալաճա
գաաթար հիւթ պիր սէն իշիլիւթիւթիւթի ուեուճուշ օլունուրտան , իս-
թիւթիւթի մալիւթիւթի վիլէմէթի : Պու տէլիւթիւթի , վուգուաթը Գլ-
տիւթիւթի իշիլիւթի իտի : Մէրգուճ , քէօլ էնվիւթիւթի օլուպ , չօղտան
պէրու : Պուրէլլին իւրմէթիւթիւթի պուրունմաղլէ , հիւթի իթիպար գա-
ղանմը իտի :
Գիւլիւթ չօղան , օ կիւթիւթի , քէնտի քէլիլ Նուարօ , ալթըր գա-
րուսունա գօլուպ պաղըրմաղա պաղաթըլմտան , քէնտիլին տի-
շարը չըգաղըրըն վէ հալիլին էթրաթընա կէօզ կէզտիլիպ , պիր չէլ
կէօրմէթիւթի իւզէրինէ քէլիլին սուստուրտուղունու հիւթաեթ իթի :
Միւսթէնիլի . - Սաաթ գալ իտի :
Չօղան . - Տօղընտա պիլիւթ , բրէֆէ էֆէնտի , - մէրգուճ :
Մօրէնէ իշպու իսմի վէրի իտի , - սաաթըմ պուրունմաաղը կիպի ,
մաթիպիւթաթի սաաթըն չալընմաաղ տա ալթըրտան իշիլիւթի :
Միւսթէնիլի . - Պիր աղ տիւլիւթի պաղալար , օլունու :
Չօղան . - Թէլիլիլիլի միւշթիւթի տիւթ , բրէֆէ էֆէնտի . . . (Պիր
գալ տաղըրա տիւլիւթիւթիւթի սօնրա) Պաղաթ , տուրուն էֆէն-
տի , չիմտի սիլիլ սէլիլի :
Միւսթէնիլի . - Սէլիլի պաղալար :
Չօղան . - Չանն իտէրիւթի կիւթ օրթաթընն սօնրալարտա իտի :
Միւսթէնիլի . - Նէնտէն զանն իտի :
Չօղան . - Չիւթի , մալիս պընտա կիւզէլ կիւթիւթի սաաթ սէ-
թիլ պուրունա գաաթար կիւթիւթի ալթընն օլունուր : Պէն , օ
սաաթ եաթմիշ իտի , Հալիլաթա օլան Նուարօ սէպէպլիլ ու-
եանտըղընտա , հէր թարաֆ գաղալիլի իտի , պիւթիւթիւթի էօթմէ-
թըլար իտի , վէ սաաթ օն պիր վար իտի : Պուրունա պաղա չօրդ-
լար տալիս էօթմէթիլիւթի , վէ պու մէլիլիւթի իսէ , չօրդարը կիւ-
նէշ տօղմաղտան էվիլ , սաալաճն սաաթ իւլիւթիւթի էօթիւթիւթիւթի-
տէն , Նուարօնտա , եաղը կիւթիւթի , եալիւթ եաղը կիւթիւթի ալթը եա
իթի սաաթ կէլիլիւթի հալիլաթը օլմաթընն ինթիլիւթիւթի պուրունտուր :
Միւսթէնիլի . - Պուրունա լիւթմալ տըր , օլունու : պու պապտէ
սանա լիւթիւթի իտէրի :
Չօղան . - Թէլիլիւթի իտէնէն պիր չէլ տէլիլ տիր , բրէֆէ
էֆէնտի :
Կիւթիւթիլիլի ալթիլ , վաղաթ կիւթիւթիւթի պիր կիւթիւթի

չիթիլիլի խաթիլիւթի չալընը , վէ օ կիւթիւթի օրաաա եաթմալը
օլունուրտան , մալիւթիւթի վիլէմէթի : Գլտիլի կէլիլիւթիւթի , միւս-
թէնիլի , պիր վաղըրտան , խուսուսիլի միւսաա նալիլ օլունու-
րտան պէրու Պուրէլլին իւզէրինտէ կէօրիւթի մէրապ հալլէրինէ
տալիլ մէլիւթիւթի իսթիւթիւթի իթի , վէ չու սէօլիլի սէօլիլի :
— Պիրտէն պիրէ միւսթիլի զալիլ պիր սէրվէթի նալիլ օլմուշ օ-
լան պու պիլիլի տէլիլ , բէք չօղ միւսթիւթի քիմէնիլի թալէպլէ-
րինտէն լիւթիւթի օլմուշ օլմալ տըր : Չօղար , պիրտէն պիրէ սէրվէ-
թի մալիլ օլան քիմէնիլի , սահիլի հալիլիլի վէ սաալիլի օլ-
տուգլարըն իւթալ իտէրէ , վէ պու սէպէպլէ միւսաաաթ ա-
ղունտա տիւլիլի : Սիլ , Պուրէլլին նէվիլիւթ էօեթ գըղը օլունու-
նուրտան , մէրգուճուէն սիլիլ սէվիլի , վէ պու սաթիւթի մաղմէթի էս-
րարը օլմուշ օլմաղըլընը մէմուլ տուր :
Գլտիլի . - Խալի , էֆէնտի , Մ . Պուրէլլի ֆաղիլ օլունուր գէ-
ման , չօղուգ կէօրիւթիւթի վէ իւլիլի իթմէթ իտի : Սէրվէթի նալիլ
օլունուրտա քեաթիլիլ իթիլիւթիւթի սիւթիլի իթի : Մէրվէթի նիլի
կիւթիլի , պէնիլիլ լաղըրտը պիլիլ իթիլիւթի կէլիլի իտի : Պու
հիւթիլ իլլէ աղըր տա պաղնտա օլմաեալ , չօղ տէֆա պիւթիլիւթիւթի
թիւթի տիլիլի զանն օլունուր վէ պէնիլ լիւթիւթիւթի իտի : Օնտան
սօնրա երնէն իւթաթըլըն պիր տէրէնէն պուրուն իտի : Տիւթ տէ պէօլ-
լէ օլունու . չէլիլիլի պիր աղ սաթին իտի : Հաթթա քէլիլիլի կէօ-
րիւթիւթիւթի . քէնտիլիլի լիւթիւթիլի կէօրտիւթի : Միւս
խաթըրը միւսաաա պէրիլ իլլէ տէֆա օլարապ եիւթիւթի կիւթիւթի իտի :
Միւսթէնիլի . - Կիւթ վաղըր իշիլ պիր չէլ իշիլիլի իթիլիլի :
Գլտիլի . - Իշիլիլի , ֆաղաթ իլլէ կիւթ , օտաաա չըգաղըրմ
նէրտիլիլի երիլ լիւթիլի օլմուշ իտի : Միւս գաաթար քի , չիթիլիլի
տէն էն սօն եաթման վէ էն իլլէ գաղալիլի պէն օլունուրտան , նէր-
տիլիլի երիլիլի լիւթիլիլի լիւթիլի , չիթիլիլիլի առէմիլիլիլի օլմաալ :
Միւսթէնիլի . - Պու մալիւթիւթի էնվիլիլի լիւթիլիլի լիւթիլիլի :
պու պապտէ նէ զաննտալընը :
Գլտիլի . - Չանն իտէրիւթի , ճանի , Պուրէլլին քէնտի ալթիւթ-
նուրտա կիլիլիլիլի օտաաա , մէլիլիլի օտաաալըն բէնիլիլիլիլիլի կիւթ-
մէթ իսթիլիլի , վէ պիր կիւթ էվիլի լիւթիլիլի իլլէ էօրիւթիւթի օլմա
բէնիլիլիլիլի գաղալը պուրունաղըն մէմուլ իթմիլիլի տիր :
Միւսթէնիլի . - Պուրէլլի չօղ տէֆա լիլիլիլիլի գաղալը իսթիլիլի
մի իտի :

